

Miejsca wspólne,
miejsca osobne, imiona sporu

Szkice z pogranicza literatury i publicystyki
na Górnym Śląsku

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3682

50 lat
Uniwersytetu
Śląskiego
w Katowicach

Paweł Sarna

Miejsca wspólne,
miejsca osobne, imiona sporu

Szkice z pogranicza literatury i publicystyki
na Górnym Śląsku

Redaktor serii: Nauki Polityczne
Mariusz Kolczyński

Recenzent
Elżbieta Hurnik

Spis treści

Od autora	7
---------------------	---

CZĘŚĆ 1

<i>Pogrzeb Korfantego</i> Wilhelma Szewczyka. Wiersz jako artefakt retoryczny	13
Kazaleś wiatrom mówić sprzeciw. O formach lirycznych Jana Pierzchały	20
Przygotowanie do wyboru wierszy. O poezji Stanisława Krawczyka	28
Sztuka (krytycznej) afirmacji. O twórczości poetyckiej Andrzeja Szuby	34
Kim jesteś, Panie Gnykć? Analiza retoryczna cyklu wierszy Tadeusza Sławka	51
Jest taki ktoś, jest taki waż. O jednym wierszu Jerzego Suchanka	66

CZĘŚĆ 2

Aleksander Widera – dziennikarz, folklorysta	77
Cztery uwagi o publicystyce Stanisława Krawczyka	83
Dokonania publicystyczne Wilhelma Szewczyka	93

CZĘŚĆ 3

Spór o tradycję powstań śląskich w międzywojennej prasie na Górnym Śląsku („Polonia” i „Polska Zachodnia”)	115
„Odra” – pismo Ziem Odzyskanych	133
„Śląsk Literacki” – kwartalnik Katowic i Stalinogrodu	151
Bibliografia	169
Nota bibliograficzna	177
Indeks osobowy	179
<i>Summary</i>	185

Od autora

Prezentowana książka jest zbiorem szkiców oraz miniatur krytycznych. Zebrane w niej teksty były wygłaszane na konferencjach i sympozjach poświęconych literaturze i kulturze literackiej Górnego Śląska oraz ruchowi wydawniczemu¹. Tytuł publikacji – *Miejsca wspólne, miejsca osobne, imiona sporu* – wskazuje na związki zarówno pomiędzy częściami zbioru, jak i poszczególnymi tekstami. Owe, różnego rodzaju, powinowactwa – także obecne w tekstach miejsca wspólne (*loci communes*), objawiają się pełniej w odniesieniu do konkretnej przestrzeni geograficznej. Wszyscy twórcy, o których piszę, są bowiem na różne sposoby związani z szeroko pojętym regionem. Jak stwierdził Jan Pierzchała:

Pisarz, choćby nawet i tego pragnął, nie zaprze się miejsca, w którym nauczył się mówić, gdzie ukształtowały jego wrażliwość panujące zasady moralne i pojęcia: piękna, prawdy, dobra, zła, gdzie do potrzeby i zdolności marzenia, do lotów wyobraźni, przyuczalo go mitotwórstwo rodzinne lub szerzej, lokalne, plemienne².

Niektórzy autorzy pojawiający się w tej książce są rodowitymi Ślązakami, inni przyjechali na Górny Śląsk i tutaj osiedli, jeszcze inni zagościli na dłużej bądź krócej. Równie ważne jak wspomniane powinowactwa są zatem różnice: światopoglądów, postaw twórczych, strategii pisarskich. Oto miejsca osobne. Nie

¹ Wykaz pierwodruków zob. w nocie bibliograficznej.

² J. PIERZCHAŁA: *Z ciemni podskórnej. Szkice o pisarzach współczesnych urodzonych w Zagłębiu Dąbrowskim*. Katowice 1992. Cyt za: W. Wójcik: *W pejzażach Jana Pierzchały*. W: *Pamięć i źródła. O Janie Pierzchałe*. Red. P. SARNA. Katowice 2004, s. 105.

można też pominąć faktu, że sam region był obszarem pogranicznym, miejscem współlistnienia, ale i zderzenia kultur, racji oraz sił. Taka jest – w najszerszym zarysie – idea przewodnia książki. Publikacja nie stanowi metodycznego wykładu, sądzą jednak, że poszczególne szkice pokazują pewien fragment krajobrazu życia intelektualnego i literackiego w wybranych okresach. Ramy czasowe opracowania obejmują lata przedwojenne i okres powojenny, a także początek XXI wieku.

Część pierwsza prezentuje twórczość poetycką przedstawicieli różnych pokoleń – Wilhelma Szewczyka, Jana Pierzchały, Stanisława Krawczyka, Andrzeja Szuby, Tadeusza Sławka oraz Jerzego Suchanka. Otwiera ją analiza retoryczna wiersza Wilhelma Szewczyka *Pogrzyb Korfantego*. W datowanej na 1939 rok elegii wyraźnie pobrzmiwa nuta katastroficzna, wiążąca się z obawą o przyszłe losy Śląska. W bogatej twórczości Wilhelma Szewczyka poezja była ważna – tworzył ją przez trzy dekady (lata 30.–50. XX wieku)³. Jan Pierzchała z kolei był przede wszystkim prozaikiem, a jego twórczość poetycka zamyka się w jednym tomiku zatytułowanym po prostu *Wiersze* (1948). Na region patrzy on jako człowiek z zewnątrz, który poznaje mieszkających tutaj ludzi. Urodził się w Jaworznie – jak sam pisze – „na granicy ziemi krakowskiej i śląskiej”⁴. W swoich wierszach ukazuje przede wszystkim dramat pojedynczego człowieka, jego życie wpisane we wspólny los zbiorowości, doświadczającego wszelkich kryzysów będących udziałem tej społeczności. Stanisław Krawczyk, bohater kolejnego szkicu, to poeta zawieszony pomiędzy dwiema ojczyznami – Zagłębiem Dąbrowskim a Górnym Śląskiem. Wiersz *Budowanie*, na którym koncentruję się w szkicu, jest utworem programowym. Ważne są w nim dwa plany odniesień – literackich oraz pozaliterackich, czyli realnych przestrzeni. Trzem kolejnym autorom – Andrzejowi Szubie, Tadeuszowi Sławkowi i Jerzemu Suchankowi bliżej jest do idei niż do konkretności. Wydaje się, że tych trzech

³ M. KISIEL: *Wprowadzenie*. W: *Światy poetyckie Wilhelma Szewczyka*. Red. M. KISIEL, K. NIESPOREK. Katowice 2016, s. 13–14.

⁴ J. PIERZCHAŁA: [wypowiedź odautorska]. W: *Wiersze*. *Arkusze Śląski*. T. 10. Wrocław 1948, [2 s. okładki].

poetów łączy poszukiwanie formuły duchowości w ponowoczesnym świecie.

Osią kolejnej części jest publicystyka, a niektórzy bohaterowie części poprzedniej, Wilhelm Szewczyk oraz Stanisław Krawczyk, pojawiają się w niej w innych rolach pisarskich. W przypadku pierwszego z wymienionych pisarzy interesuje mnie jego działalność jako redaktora różnych pism, jak również jego poglądy manifestowane na łamach prasy, jego zaangażowanie ideologiczne w sprawy Śląska oraz całego Nadodrza. Przedmiotem uwagi w przypadku S. Krawczyka są reportaże ukazujące przemiany w Polsce po 1989. W tej części książki przybliżyłam także postać Aleksandra Wiktora Widery, dziennikarza, folklorysty oraz poety. Warto nadmienić, że jego zainteresowanie folklorem, przede wszystkim Śląska Cieszyńskiego, przelożyło się na powstanie licznych audycji radiowych, ale także publikacji książkowych.

Na ostatnią część zbioru składają się artykuły poświęcone prasie na Górnym Śląsku. Ta część, najbardziej ze wszystkich, kieruje uwagę czytelnika na związki literatury z polityką, które w poprzednich częściach są zaledwie sygnalizowane. W pierwszym z opracowań przeanalizowano publikacje, które ukazały się na łamach międzywojennych tytułów prasowych takich jak „Polonia” i „Polska Zachodnia”. Prorządowa „Polska Zachodnia” oraz wydawana przez Wojciecha Korfantego „Polonia” stały się trybuną dla walki przeciwnych ideowo obozów. Istotnym kontekstem jest kontrola prasy przez władze i działalność represyjna wobec periodyków opozycyjnych, co pociągało za sobą łamanie norm społecznych i praw wolności słowa. Kolejnym przedstawionym czasopismem jest katowicka „Odra”, która ukazywała się w okresie Polski Ludowej, jednak nawiązywała do modelu wydawniczego czasopism ukazujących się w okresie dwudziestolecia międzywojennego („Kuźnica” oraz „Polonia”). „Odra” była uznawana za czasopismo opozycyjne i poddawana wnikliwej cenzurze⁵. Z biegiem lat coraz słabiej opierała się wpływom władz.

⁵ M. FIC: *Wilhelm Szewczyk (1916–1991). Śląski polityk i działacz społeczny*. Katowice 2007, s. 87.

W ostatnim opracowaniu zbadano strategię retoryczną przyjętą przez zespół redakcyjny, ukazującego się w latach 50. XX wieku kwartalnika „Śląsk Literacki”. Było to pismo, które jako organ katowickiego oddziału Związku Literatów Polskich realizowało wzorzec narzucony przez władze i dlatego jest interesujące jako swojego rodzaju kronika kulturalna regionu, ale także dokument PRL-u.

Posługiwanie się narzędziami retoryki, czasem bardzo wyraźne, bo objawiające się już w tytułach poszczególnych artykułów i szkiców, czasem mniej uwidocznione, pozwala na uchwycenie aspektu perswazyjności (samych dzieł lub też kontekstu, w jakim są umieszczane). Ten zaś w wielu przypadkach może okazać się bardzo ważny w odbiorze nie tylko tekstów publicystycznych, ale również utworów literackich.

Indeks osobowy

- Adamski Stanisław 154
Adorno Theodor 69, 70
Aronson Elliot 95, 173
Arystoteles 156, 161, 169
- Bahlcke Joachim 155
Baran Zuzanna 156, 172
Barańczak Stanisław 37, 52,
54, 70
Baranowicz Jan 143, 160
Barłowska Maria 54, 60, 156,
169, 172, 175
Barthes Roland 41, 169
Bartkowiak Karolina 44
Bartos Ewa 51, 177
Baumgardten Aleksander 143,
160
Bednorz Herbert 154,
Bednorz Zbyszko 80, 135, 139,
155
Berger Adam 91
Bielik-Robson Agata 34, 169
Bienek Horst 107
Bieniek Juliusz 154
Bieńkowski Zbigniew 37, 40,
57–58, 73, 169, 171, 173
Bloom Harold 34–35, 44
Blumenberg Hans 64
Boczkowska Magdalena 29,
31–32, 171
Bogalecki Piotr 51
Bogedain Bernard 164–165
- Bogolębska Barbara 117, 152,
157, 169
Bolecki Włodzimierz 37, 169
Boronowski Tadeusz 138–139
Brecht Bertold 107
Bronikowska Zofia 160
Broszkiewicz Stanisław 160
Brzoza Jan 82, 149
Buchta Magdalena 45, 171
Budzyńska-Daca Agnieszka 54,
60, 156, 169, 172, 175
Bulhak Jan 142
Burke Kenneth 14–15, 169
Burszta Wojciech Józef 40, 174
Burzyński Robert 118, 170
- Carrilho Manuel Maria 156,
172
Cavell Stanley 44
Celan Paul 69–70, 169
Chrzyciel Jan 33
Cocteau Jean 142
Czubala Dionizjusz 105, 169
Czyż Antoni 55, 169
- Damrot Konstanty 160
Demel Michał 68
Derkacz Antoni 143
Dobroczyński Bartłomiej 47,
169
Domańska Ewa 63, 175
Domińczak Henryk 159, 169

- Domoslawski Zbigniew 67
Drewnowski Tadeusz 38, 169
Drwal Karolina 97, 170
Dubiel Paweł 93, 174
Dygacz Adolf 160
Dziadek Adam 41, 169
Dziurok Adam 155, 159, 170, 175
Enzensberger Hans Magnus 107
Falkiewicz Andrzej 46, 170
Fazan Mirosław 156, 170
Fic Maciej 9, 94, 96, 98–101, 135, 148, 151, 170, 178
Filipowicz Kornel 160
Fish Stanley 55, 65, 170
Galczyński Konstanty Idefons 160
Galeczka Jan 165
Gawrecki Dan 155, 170
Gębołyś Zdzisław 95–96, 170
German Juliusz 155
Gierula Marian 161, 168, 170
Gill Ann 117, 170
Głogowski Tomasz 96, 101, 151, 170
Gnyk Józef Antoni 5, 51–65
Golba Kazimierz 155
Gołębiowska Jadwiga 97, 170
Golubiew Antoni 141
Grab Włodzimierz 160, 162–163
Grabski Stanisław 15
Grabski Władysław 141
Grażynski Michał 18, 115–116, 119–121, 131–132
Greń Zygmunt 160
Grodzicki August 133
Hanulanka Maria 160
Herbert Zbigniew 52, 54, 57, 62
Herz Kazimierz 137–138
Heska-Kwaśniewicz Krystyna 148, 159
Hierowski Zdzisław 20, 82, 133, 139, 151, 156, 158–160, 170, 175
Hołówka Jacek 44
Honningmann Georg 145
Hupka Leon 81
Hutnikiewicz Artur 38, 170
Imiela Emanuel 155
Inglot Mieczysław 14
Iwaszkiewicz Jarosław 47
Jakubowska-Branicka Iwona 166, 170
Jakubowska Urszula 100, 151, 172
Janiurek Włodzimierz 108, 170
Janota Wojciech 94, 102, 174
Jasińska-Wojtkowska Maria 26
Jaworski Kazimierz Andrzej 168
Jung Carl Gustaw 70–71, 170
Kaczmarczyk Michał 17, 172
Kaczmarek Ryszard 155, 159, 170, 175
Kaestner Erich 144
Kaganiec Małgorzata 97, 170
Kamis Jerzy 163
Kampka Agnieszka 16, 115, 117, 129, 170–171
Kania Ireneusz 103, 171
Karpowicz Tymoteusz 142
Karwat Mirosław 118, 169
Kierkegaard Søren 46–47, 171

- Kijonka Tadeusz 101, 171
Kisiel Marian 8, 13, 20, 26, 29,
34–35, 50–51, 53, 171, 177
Klimas-Błahutowa Maria 149,
160, 163
Kłosiński Krzysztof 41, 169
Kłoskowska Antonina 40, 171
Kolbuszewski Jacek 79, 137,
140
Kominek Bolesław 155
Koniusz Jacek 160
Koprowski Jan 160
Korfanty Wojciech 5, 8–9,
13–19, 112, 115–116, 119–122,
127, 129, 131–132, 172, 174,
177, 185–186
Kornas Franciszek 90
Korolko Mirosław 60, 171
Kossakowska-Jarosz Krystyna
161, 163, 171
Kotarski Edmund 157, 171
Kövecses Zoltan 45, 171
Kowalcze-Pawlik Anna 45, 171
Kowalczyk Teofil 160
Kozłowski Marian 160
Kozńiewski Kazimierz 148–149,
160, 166–167
Krawczyk Stanisław 5, 8–9, 13,
26, 28–30, 32, 53, 83–92
Kruger Horst 106
Krynicky Ryszard 69–70, 169
Kryszak Janusz 37, 171
Kubisz Paweł 143
Kucharska-Zarzycka Danuta
160, 164
Kucharski Jan Edward 139,
160
Kuczkowski Krzysztof 72, 171
Kuczyński Krzysztof 100, 107
Laignel-Lavastine Alexandra
103, 171
Lekszycki Paweł 96, 101–102
Lem Stanisław 69, 172
Lewandowski Jan 13, 15, 18,
116, 119, 121, 132, 172
Lewin Jurij 48
Liberak Adam 160
Lichański Jakub Zdzisław 14,
43–44, 52, 64, 117, 152, 157,
172
Ligoń Juliusz 165
Ligoń Stanisław 155
Linek Bernard 155, 170
Lipońska-Sajdak Jadwiga 17,
120, 172
Lipszyc Adam 24
Lisiecka Sława 52, 172
Lompa Józef 165
Lubos Arno 107–108,
Lubosz Bolesław 98, 160, 164,
172
Lurker Manfred 33, 66–68,
172
Lutman Roman 137–138
Machejek Władysław 168
Maciąg Włodzimierz 160
Majerski Paweł 20, 26, 53, 83,
92, 171–172, 177
Malraux André 102
Mann Tomasz 107
Markiewicz Henryk 84, 168, 172
Masters Lee Edgar 142
Mech Leszek 160
Meyer Michel 156, 172
Miarka Karol 110, 160–161,
164–165
Mickiewicz Adam 18, 77, 164

- Mielczarek Anna 17, 118–119, 172
Mielżyński Maciej 120, 129, 132
Mikołajczak Małgorzata 161, 171
Mikulski Tadeusz 141
Morcinek Gustaw 153, 160, 163
Mościcki Ignacy 119, 121–122, 127
Munch Jutta 105
Musiol Paweł 97, 108, 172
Myśliński Jerzy 100, 172
Mytych-Forajter Beata 54, 172
Naganowski Egon 160
Nałęcz Daria 148, 151, 159, 172
Natanson Wojciech 160
Nawrocki Witold 156, 166, 170
Netz Feliks 51, 82
Niedworok Adolf 160
Niesporek Katarzyna 8, 177
Norwid Cyprian Kamil 14
Nowaczyński Adolf 17
Orzechowski Marian 121, 172
Osmańczyk Edmund 141, 160, 166–167
Ostrowski Stanisław 143
Otwińska Barbara 55, 169
Papeš Stefan 142
Pawelec Dariusz 48, 172
Pawlak-Hejno Elżbieta 152, 157, 173
Paźniewski Włodzimierz 34, 36, 173
Perzych Szymon 165
Pfeiffer Hans 105
Piastowicz Stanisław 143
Piechal Marian 143
Piekara Magdalena 163, 173
Piekot Tomasz 117, 173
Pierzchała Jan 5, 7–8, 20–27, 160, 171, 173, 177, 185
Pilsudski Józef 18, 122
Piskor Stanisław 34–36, 39, 94, 96, 173
Piwarski Kazimierz 142
Planeta Paweł 117, 173
Płaszczek Izidor 143, 155
Popiołek Kazimierz 142
Popowski Waclaw Jan 49, 173
Pratkanis Anthony 95, 173
Prokopiuk Jerzy 70, 170
Prus Bolesław (właśc. Aleksander Głowacki) 84, 172
Prynda Krystian 82
Przewłocki Jan 79, 172
Przybylak Feliks 69
Przybylska Renata 157, 171
Przyczyna Wiesław 157, 171
Pstrowski Wincenty 155, 163
Rajewska Ewa 15, 163, 169
Rataj Maciej 116
Ratajewski Jerzy 118, 121, 173
Rechowicz Henryk 18, 120, 122, 173
Rorty Richard 44, 49, 173
Robliczek Juliusz 155
Rokossowski Konstanty 149
Romaniuk Kazimierz 33, 66, 172
Rott Dariusz 17, 172
Roździeński Walenty 108
Różewicz Tadeusz 20, 34–35, 38, 50, 69, 142, 171

- Rybicka Elżbieta 161, 171
Rynduch Zbigniew 59, 173
Sarnowski Michał 117, 173
Scholtis August 107
Schopenhauer Arthur 107
Seghers Anna 107
Skowron Eryk 139
Słabek Henryk 159, 173
Sławek Tadeusz 8, 34, 51–65,
173, 185
Sławek Walery 122
Słomkowska Alina 93, 173
Sobolewicz Tadeusz 79, 172
Soltysowa Bożena 17
Staff Leopold 30
Stalin Józef (właśc. Józef Wissa-
rionowicz Dżugaszwili) 153–
154, 163–164, 168
Steblik Antoni 165
Steller Paweł 80
Stochowa Zofia 79, 172
Strinati Dominic 40, 174
Suchanek Jerzy 8, 66–73, 171,
177, 185
Sulima-Ogrodziński Władysław
(pseud. Stefan Sulima) 141
Święch Jerzy 26
Szabelski Bolesław 80
Szafranek Józef 165
Szahaj Andrzej 55, 170
Szaruga Leszek 168, 174
Szczepański Jan Józef 78, 158–
159
Szewczyk Grażyna 94, 96, 102
Szewczyk Wilhelm 5, 8–9,
13–19, 25–26, 78–80, 93–
112, 133–135, 139–141, 144,
147–148, 150, 152, 159–160,
164–165, 170, 174, 185
Szkardkówna Władysława 143
Szutera Adam 146
Szwagrzyk Krzysztof 159, 174
Szwed Antoni 46, 174
Targ Alojzy 97, 155, 159, 174
Taylor Charles 24
Tetelowska Irena 93, 174
Tillich Paul 47
Timmermans Benoît 156, 172
Tokarz Bożena 175
Tuwim Julian 160
Wallis Aleksander 152, 175
Wańkiewicz Melchior 89
Wantuła Jan 155, 160
Warchał Jacek 156, 175
Wasilewski Jacek 95, 175
Węgrzyn Dariusz 159, 175
Whedbee Karen 117, 170
White Hayden 63, 175
Whitman Walt 142
Widera Aleksander Wiktor 5,
77–82, 160, 172, 175, 177, 185
Wiechert Ernst 144
Wilczek Piotr 54, 156, 172, 175
Wilczek Stanisław 104
Włodawski Adrian 165
Wódz Jacek 175, 109
Wódz Kazimiera 175, 109
Wójcik Włodzimierz 7
Wolny Kazimierz 84–85, 175
Worsowicz Monika 117, 152, 172
Woźniczka Zygmunt 153, 175
Wróbel Łukasz 84, 175
Wróblewski Andrzej Krzysztof
41, 175
Wydrzyński Andrzej 160
Wyka Kazimierz 141
Wypler Jan 80

- Wyszyńska Katarzyna 52–54,
61–62, 175
Volder Urbain de 93
Zabierzewska-Żelechowska Jani-
na 149
Zaraska Marta 41, 175
Zarębianka Zofia 26
Zbroiński Zbigniew 139
Zdybicka Zofia Józefa 49, 175
Zielińska Magdalena 47, 169
Ziomek Jerzy 52, 175
Żelechowski Włodzimierz 82,
149, 155, 160
Żukrowski Wojciech 142

Paweł Sarna

Common places, separate places, names in the dispute
Sketches from the borderland
of literature and journalism in Upper Silesia

Summary

Common places, separate places, names of the dispute – title of this dissertation points to the major relationships between parts of this collection as well as its individual texts. The authors presented in this book are connected with Upper Silesia in various ways. The author is interested in both, similarities and differences in their worldview, their creative attitudes and writing strategies. The region itself was a borderland, a place of coexistence, but also a place where cultures, truths and forces clashed. It is hard to believe that its literary works were based on anything else but dichotomies. Some of these authors are native Silesians, others came to Upper Silesia and settled here. How much their birthplace determines their perception of this place? – it is one of questions that constantly arise on the pages of this book.

The first part includes articles, miniatures and critical sketches on the poetry of authors representing different generations – Wilhelm Szewczyk, Jan Pierzchała, Stanisław Krawczyk, Andrzej Szuba, Tadeusz Ślawek and Jerzy Suchanek. It starts with a rhetorical analysis of a poem by Wilhelm Szewczyk *Pogrzeb Korfantego* [*The Funeral of Korfanty*]. The elegy from 1939 is marked by a catastrophic note regarding the future fate of the Silesian. Poetry – written for three decades from the thirties to the fifties – constituted an important part of literary works by Wilhelm Szewczyk. Jan Pierzchała was primarily a prose writer, and as a poet he was the author of only one collection, *Poems* (1948). He observed Silesia with eyes of an outsider. Born in Jaworzno, a place he described as being “on the border of Cracow and Silesia” he depicted a drama of a single man with his life embedded in the collective fate of a community who endures all the hardships affecting this community. Stanisław Krawczyk is a poet suspended between his two homelands – Zagłębie and Upper Silesia. The next three authors are closer to a general rather than a particular idea – Andrzej Szuba, Tadeusz Ślawek, and Jerzy Suchanek. All three seem to combine the search for the formula of spirituality in the postmodern world.

The next part focus on journalism, and some characters present in the previous section, Wilhelm Szewczyk and Stanisław Krawczyk, appear in different writer roles. In this part I also introduced Alexander Viktor Widery, a journalist, folklorist and poet. It is worth mentioning that his interest in folklore,

especially this of Śląsk Cieszyński [Cieszyn Silesia] resulted in numerous radio programs and books.

The last part of this work contains articles devoted to press in Upper Silesia. The first paper analyzed interwar press titles: “Polonia” and “Western Poland”. Progovernment «Western Poland» and «Polonia» issued by Wojciech Korfanty became a tribune of political struggle. Press control by the state authorities and repressive activities against the opposition press, violations of social norms and freedom of speech are an important context here. Another magazine presented is called «Odra» – published in Katowice in the period of the People’s Republic of Poland, it resembles 20th – century journals, in particular those of regional character. “Kuźnica” and “Polonia” belonged to the direct tradition of “Odra”. In the last study, a rhetorical strategy adopted by the editorial team of the “Silesian Literary Quarterly” was examined. The script was published in the fifties and it served as an organ of the Katowice branch of the Polish Writer’s Union, but it also promoted authors from Opole.

The adoption of a rhetorical perspective, sometimes very pronounced, as it appears in the titles of individual articles and sketches, sometimes less conspicuous, allows one to focus on the aspect of persuasiveness, which in many cases may be unobtrusive but important for reading not only journalistic texts, but also literary works.

Redakcja: ADA GRZELEWSKA

Projekt okładki: MAGDALENA STARZYK

Redakcja techniczna: MAŁGORZATA PLEŚNIAR

Korekta: TERESA SOJKA

Łamanie: ALICJA ZAŁĘCKA

Copyright © 2018 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-226-3294-9

(wersja drukowana)

ISBN 978-83-226-3295-6

(wersja elektroniczna)

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice

www.wydawnictwo.us.edu.pl

e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 11,75. Ark. wyd. 10,0.

Papier Alto 100 g vol. 1,5

Cena 20 zł (+ VAT)

Druk i oprawa:

„TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.”, Sp.K.,
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

